

Komentář Odborného panelu

X. X. Číslo a název FORDu

2.8 Environmental biotechnology:

Komentář vypracoval: Josef, Maroušek, doc., Ing., Ph.D.

Datum zpracování: 17, červen, 2018

I.

Úvodní komentář vyjadřující se k relevanci bibliometrie pro daný obor, k relevanci využití analyzované databáze, případně další komentáře týkající se bibliometrie obecně a k poskytnutým statistikám.

Ad: k relevanci bibliometrie pro daný obor:

V Environmentální biotechnologii je bibliometrie významně relevantní co do kvantity, protože významným aspektem oboru je environmentální odpovědnost, respektive společenská prospěšnost. Autoři tak často s entuziasmem bezodkladně publikují nové poznatky, aniž by mechanismy fungování byly zastírány s ohledem na komercializaci.

Problematické je členění žurnálů dle kvality (dle IF, či do kvartilů, tak jak je aktuálně populární), neb mnozí autoři se při volbě žurnálu rozhodují dle zcela jiných kritérií než „kvalita“ (výzkum financovaný z veřejných prostředků podléhá plnění termínů a jsou tak preferovány žurnály s brzkým termínem publikace, nezanedbatelné jsou v některých případech publikační poplatky, v případě že je výzkum podpořený prostředky z nadací bývá podmínkou volit žurnály s otevřeným přístupem, některé žurnály kladou administrativní překážky zahraničním autorům, při publikaci komerčně zajímavých výsledků je záhodno zohlednit název žurnálu a okruh/lokaci cílených čtenářů, atd.).

Ad: k relevanci využití analyzované databáze:

Zvolená databáze je robustní a respektovaná, má však řadu chyb. Nezřídka jsou zaměňovány atributy publikací (článek / konferenční příspěvek atp.), jsou zaměňována jména a příjmení, neanglicky psané výstupy se v databázi objevují s dlouhým odstupem, problémy jsou s nestandardními symboly v názvu atd. Křešení nesrovnalostí funguje servisní středisko, které dokáže vše manuálně napravit, avšak prodlevy jsou v řádech měsíců.

Ad: další komentáře týkající se bibliometrie obecně a k poskytnutým statistikám

Problematicky se jeví převodník oborů OECD/FORD. Jako garant v oblasti „Environmentální biotechnologie“ mám problém uznat, že mnohé z předložených publikací patří do daného oboru a naopak jsem skeptický k tomu, jak se kolegové z jiných oborů vyjadřují k publikacím z mého oboru.

Nezanedbatelný podíl publikací co do environmentálních biotechnologií je prokazatelně publikován mimo daný FORD a diskuze nad statistikou tak trpí diskutabilní relevancí co do interpretace ve vztahu k environmentální biotechnologii.

Řešení je nasnadě a již bylo navrženo – v rámci pracovních skupin by garanti posuzovali přínos a kvalitu jednotlivých publikací tak, jak je předkladatelé sami přiřadí do jednotlivých oborů.

II.

Odborný komentář hodnotící výsledky daného oboru ve vztahu k mezinárodnímu prostředí a zvláště k EU15.

V daném FORDu i ve FORDech tématicky podobných (tedy tam, kde se pravděpodobně vyskytuje většina publikací z oboru environmentální biotechnologie) jsou lokální bibliometrické výstupy co do publikací a nastavených parametrů kvality povětšinou nad světovým průměrem (většina prací je publikována v prvním a druhém kvartylu, nejvíce v druhém), avšak v závěsu za EU15. Pozvolně se zvedá podíl publikací, které přijímají do tisku špičkové žurnály (decil), zde je však zaostávání za EU15 stále významné, stejně jako u prvního kvartylu. Obecně jsou meziroční změny malé, ale „k lepšímu“.

Články ve sbornících jsou v daném FORDu o řád, či o dva řády nižší než u jiných FORDů v daném panelu. Nenapadá mne jiné vysvětlení než to, že environmentální biotechnologie jsou komerčně méně lukrativní a tudíž nejsou disponibilní finanční prostředky, které jsou ke konferenčním aktivitám nezbytné.

III.

Odborný komentář obsahující komentář k excelenci v daném oboru a též ve vazbě na výzkumné organizace, které se na nich podílejí.

Co do excelence je meziroční změna ve FORDu malá, avšak k lepšímu. Počet špičkových publikací mírně stoupá. Dle nastavených měřítek je nejúspěšnější Masarykova Univerzita, následují ústavy Akademie Věd (dobře si vede zejména Ústav experimentální botaniky) a další velká pracoviště (bez ohledu na to, zdali diskutujeme o prvním decilu, či kvartylu), jejichž výsledky jsou vyrovnané.

Za povšimnutí stojí, že naprostá většina excelentních publikací vzniká ve spolupráci se zahraničními pracovišti a s klesající kvalitou žurnálu klesá i četnost spolupráce.

Z veřejně dostupných informací lze domýšlet, že počet excelentních výsledků v rámci pracovišť tradičně koreluje s objemem disponibilních prostředků. V důsledku tak mají štedře podporovaná pracoviště stále větší možnosti. Data tak nepřímou potvrzují, že excelentní výzkum je v marginálních oblastech (bez odpovídajících prostředků) těžce realizovatelný. Nabízí se změnit systém veřejné podpory tak, aby nedocházelo ke znevýhodňování (decentralizace), či redukovat podfinancovaná pracoviště (vyšší centralizace).

IV.

Odborný komentář stručně shrnující poznatky o úrovni daného oboru v ČR.

Danému oboru se věnuje v ČR více pracovišť a jak již bylo uvedeno, jejich výsledky korelují s disponibilními prostředky. Exceluje tedy samozřejmě Masarykova Univerzita a ústavy Akademie Věd. Následovány jsou tradičními velkými pracovišti jako Univerzita Karlova, či Vysoká škola chemicko-technologická v Praze a další.

Poskytnutá data potvrzují, že dlouhodobě nedochází k významným odchylkám.

V.

Odborný komentář vyjadřující se k významu analýz typu autorství ve vazbě na daný obor (kolektiv autorů 30+, reprint autor, mezinárodní spolupráce).

Co do excelentních publikací (decil) je hlavním autorem v nadpoloviční většině výsledků zahraniční pracovník. Situace se mění s klesající reputací žurnálu, kdy podíl zahraničních kolegů v autorském kolektivu klesá. Nejčastěji publikují se zahraniční účastí velká pracoviště, oproti tomu menší regionální instituce mají stále velký podíl publikací bez jakékoli zahraniční spolupráce.

V návaznosti na obecné povědomí o stavu oboru s přihlédnutím k výše uvedenému lze usuzovat, že na vrcholně excelentní publikační výstupy se většina kolegů stále připravuje, přičemž regionální instituce nemají prostředky k udržování zahraniční spolupráce.

Publikace s více jak 30 autory nejsou v oboru běžné a ani v poskytnutých datech nejsou evidovány.

VI.

Odborný komentář vyjadřující se k významu a závěrům doplňkových analýz a informací pro obor (vyžádané analýzy na úroveň WoS Category, odděleně zasílané referenční údaje o velikosti VO)

VII. (doplňek pouze pro 5. a 6. Oborovou skupinu)

Odborný komentář k vyžádané doplňkové reanalýze výsledků. Na základě požadavků z minulého roku byla dána garantům bibliometrické analýzy v oborových skupinách 5 a 6 možnost označit ty výsledky, o kterých se domnívají, že do oboru věcně nepatří. Odborný komentář se soustředí na analýzy takto vygenerovaných doplňkových podkladů a jejich závěry ve vztahu ke standardizovanému hodnocení pro úroveň FORD.

[vložit]